

5HD200 Hospodářské dějiny

Přednáška č. 9

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

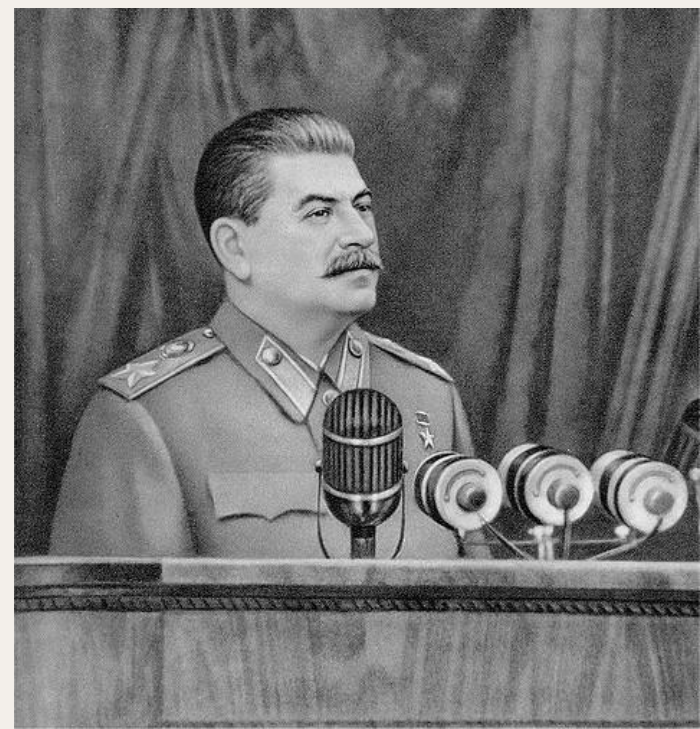
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Východní blok

Situace po druhé světové válce

- expanze sovětské sféry vlivu
- levicová vlna v Evropě
- nový přístup USA k Evropě (Harry Truman)
- Trumanova doktrína, Marshallův plán

Východní blok

Situace po druhé světové válce

- Do konce 40. let proběhly lidově demokratické revoluce v Albánii, Bulharsku, Rumunsku, Maďarsku, Polsku a Československu.
- Případ Jugoslávie, Josip Broz Tito, sovětsko-jugoslávská roztržka
- stabilizace Evropy na konci 40. let 20. století

Východní blok

- komunistické státy – kopírování sovětského hospodářského modelu
- důraz na kvantitativní stránku (co největší hospodářský růst)
- důraz na rozvoj těžkého průmyslu
- přesun pracovní síly z primárního do sekundárního sektoru

Východní blok

- potlačení významu soukromé výroby, soukromého podnikání
odlišný přístup Československo x NDR
- podobný postup v agrárním sektoru: pozemková reforma,
kolektivizace

Východní blok

Rada vzájemné hospodářské pomoci (RVHP)

- vznik 1949 : Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a SSSR
- nejasný smysl a cíl, prostředek SSSR k ovlivňování struktury průmyslové výroby v jednotlivých členských státech
- vymezení úkolů pro jednotlivé státy
- instituce výhodná pro zaostalé členské státy, nevýhodná pro relativně vyspělé členské země

Východní blok

50. léta

- dokončena kolektivizace
- období vysokých procentuálních přírůstků HDP, průmyslové výroby
- snaha o hospodářskou soběstačnost východního bloku
- druhá polovina 50. let – nejvýraznější expanze obchodu v rámci RVHP

Východní blok

50. léta

- nerovnováha mezi jednotlivými sektory, respektive konkrétními odvětvími
- nedostatek spotřebního zboží
- nepříznivé socio-ekonomické dopady

Východní blok

50. léta – zlom 1953

- 1953 – smrt Stalina, podepsáno příměří v Koreji
- nástup Chruščova
- uvolnění politické atmosféry ve východním bloku
- změny v hospodářské politice východoevropských států
- červen 1953 - měnová reforma v Československu a nepokoje v NDR

Východní blok

50. léta – 1956

Polsko:

- rozštěpení PSDS
- boj o moc podzim 1956 – nástup Władysława Gomułky

Východní blok

50. léta – 1956

Maďarsko:

- politické rehabilitace, liberalizaci politického, kulturního a společenského života
- Imre Nagy
- listopad 1956 – krvavá fáze revoluce
- nástup Jánose Kádára

Východní blok

První polovina 60. let

- zaostávání východního bloku
- změny ve středoevropských komunistických státech
- neschopnost opustit cestu intenzivního rozvoje
- sovětsko-čínská roztržka

Východní blok

Druhá polovina 60. let

Ekonomické reformy

- zavádění některých tržních principů do socialistické ekonomiky
- vytvoření konkurenčního prostředí
- uplatnění účinnější motivace zaměstnanců
- přenesení větší odpovědnosti na samotné podniky

Východní blok

Maďarsko po roce 1956

- omezení represivní politiky
- uvolnění společenského a kulturního života
- ekonomické reformy – relativně větší prostor pro soukromé podnikání
- rok 1968 a události v Československu

Východní blok

Polsko

- 60. léta – stabilní sovětský satelit
- 1970 – zvýšení cen potravin – nepokoje – tvrdý zásah policejních a vojenských jednotek
- nastupuje Edward Gierek
- Polsko jako nejvýznamnější sovětský satelit

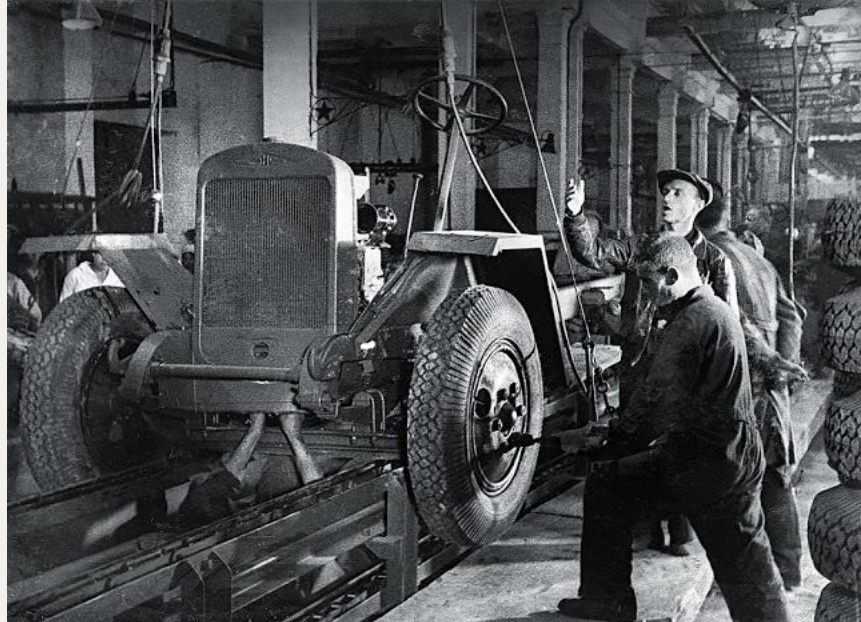
Východní blok

SSSR

- druhá světová válka – obrovská ekonomická zátěž, výrazné lidské a materiální ztráty
- návrat k předválečné hospodářské politice
- státní kontrola průmyslu, obchodu, cen, mezd atd.
- omezený význam zahraničního obchodu – princip hospodářské autarkie

Východní blok

SSSR

- nízká efektivita výroby, pomalá obnova strojního zařízení
- výroba zboží na sklad, pokračující důraz na těžký průmysl
- nedostatek spotřebního zboží
- 1948 – dosažení předválečného objemu průmyslové výroby

Východní blok

SSSR

- krize v zemědělství – nízká produktivita práce, slučování sovchozů (kolchozů), role záhumenků

1953 - nástup Chruščova - rozštěpení komunistické strany

Východní blok

SSSR

Chruščov - hospodářské reformy:

- zvýšení mezd
- rozsáhlá bytová výstavba
- decentralizace
- zjevné nedostatky nové koncepce

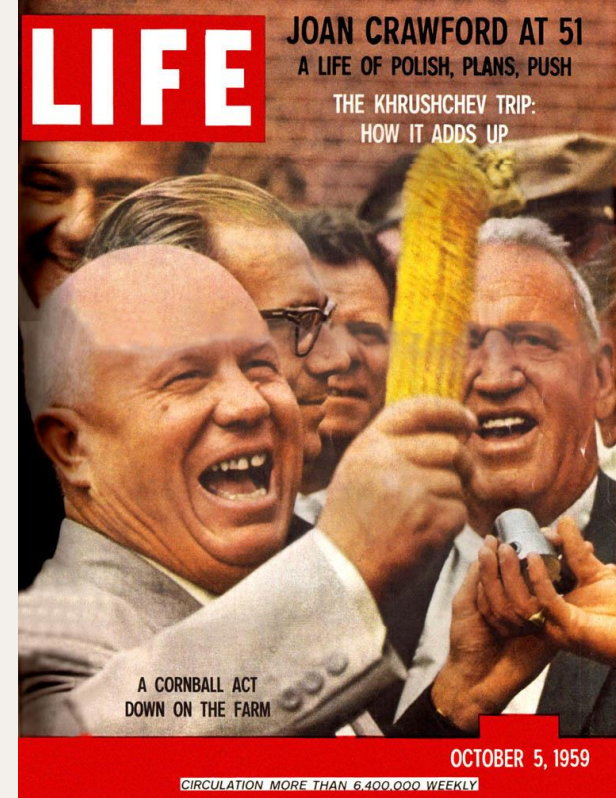

Východní blok

SSSR

Chruščov - změny v zemědělství:

- program rozorávání celin
- preference kukuřice
- negativní přístup k záhumenkům
- nedostatek potravin

Východní blok

SSSR

Chruščov - pád:

- sílicí vnitrostranická opozice
- kontroverzní snahy o reorganizaci komunistické strany
- karibská krize
- odvolán 1964

DAILY SKETCH TUESDAY, OCTOBER 23, 1962 ... 3d. © 1962, by the Daily Sketch

CUBA

SENSATIONAL MOVE BY KENNEDY

BLOCKADE!

Ultimatum to Khrushchev 'Move those missiles'

PRESIDENT KENNEDY last night announced a full-scale blockade of Cuba to stop a build-up of Russian missiles there.

He said that Cuba had been turned into an offensive base able to rocket destruction into the heart of America.

Early this morning a defence spokesman said the United States is prepared to sink Soviet ships if necessary to prevent offensive weapons from reaching Cuba.

Two types

The picture of these ships has been either built to receive a nuclear missile, or built to receive a nuclear missile, and the latter is a more advanced type of missile.

The picture of these ships has been either built to receive a nuclear missile, or built to receive a nuclear missile, and the latter is a more advanced type of missile.

Powerful . . .

The picture of these ships has been either built to receive a nuclear missile, or built to receive a nuclear missile, and the latter is a more advanced type of missile.

How to Relieve TENSE NERVOUS HEADACHES

HOW THESE HEADACHE START

HOW TO RELIEVE TENSE NERVOUS HEADACHES

ANADIN

Nothing acts faster than ANADIN

© John Frost Newspapers

Východní blok

SSSR

Nástup L. I. Brežněva:

- neochota pokračovat v reformách
- Brežněvova doktrína
- snaha zlepšit situaci v zemědělství
- Kosyginovy reformy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

